

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.763/2021/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Sebe Mária, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. május 30.
Az ügy tárgya: kábítószer-kereskedelem büntette
Terheltek: I. rendű
II. rendű
Elsőfok: Kaposvári Járásbíróság, 7.B.67/2020/56., ítélet, nyilvános tárgyalás, 2020. november 2.
Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 1.Bf.280/2020/5., ítélet, tanácsülés, 2021. március 24.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt, II. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer-kereskedelem büntette miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kaposvári Járásbíróság 7.B.67/2020/56. számú, valamint a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.280/2020/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Kaposvári Járásbíróság 2020. november 2-án meghozott 7.B.67/2020/56. számú ítéletében I. rendű terheltet társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés] mondta ki bűnösnek, és ezért öt 2 év 4 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható. Az elsőfokú bíróság az I. rendű terheltet az ellene új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette [Btk. 184. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság II. rendű terheltet társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés] mondta ki bűnösnek, és ezért öt 2 év – végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, egyben elrendelte pártfogó felügyeletét azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű terhelttel szemben 5.000 forint, a II. rendű terhelttel szemben 996.700 forint erejéig vagyonekobjazást rendelt el.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a terheltek terhére súlyosítás, eltérő minősítés mellett hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása végett, a II. rendű terhelt védője a vagyonekobjazás mellőzése, és a bűnügyi költség részletekben történő megfizetése végett jelentett be fellebbezést.

[3] A fellebbezéseket elbírálva a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. március 24. napján tanácsulésen meghozott 1.Bf.280/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az I. rendű és a II. rendű terheltek terhére megállapított bűncselekmény a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulata és (2) bekezdés a) pontja szerint társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének minősül. Az I. rendű terhelt vonatkozásában az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének vádja alóli felmentő rendelkezést mellőzte és a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 4 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 5 évre súlyosította, azzal, hogy a szabadságvesztés büntetést fegyházban kell végrehajtani. A II. rendű terhelt tekintetében a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését és a pártfogó felügyelet elrendelését mellőzte, a szabadságvesztés tartamát 3 évre felemelte és a II. rendű terheltet mellékbüntetésül 4 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától, a vagyonekobjazás összegét pedig 1.104.200 forintban állapította meg.

[4] **II. 1.** A jogerős ítélet ellen az I. rendű terhelt – jogszabályi hivatkozás nélkül –, míg a II. rendű terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottn terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[5] Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság tanácsulésen bírálta el az ügyet, s nem adta indokát a súlyosításnak. Kifogásolta azt is, hogy a másodfokú eljárásban nem került sor tárgyalásra, tanúk kihallgatására annak ellenére, hogy elsőfokon nem születtek terhelő tanúvallomások.

[6] A II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványának indokolása szerint az elsőfokon eljáró bíróság helyesen állapította meg, hogy a terheltek vonatkozásában a bünszövetségben történő elkövetés nem nyert bizonyítást az eljárás során. A bünszövetséggel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy mellérendeltségi viszony esetén is megállapítható, jelen esetben azonban a szervezettség nem érte el a bünszövetség szintjét. A terheltek csupán abban egyeztek meg, hogy közösen szereznek be kábítószer, annak részleteire, – hogy milyen módon, mennyiért, illetve kinek fogják azt értékesíteni – nem történt megállapodás.

[7] Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az állandósult bírói gyakorlat szerint a kábítószer-kereskedelem olyan bűncselekmény, amely szükségszerűen feltételez valamilyen szervezettséget, ugyanakkor a jelen esetben ez a szervezettség nem érte el azt a szintet, amely a bünszövetség megállapításához elegendő lett volna. Társas elkövetési alakzatról van ugyan szó, de ez azon túlmenően, hogy közösen szereztek be a kábítószer, illetve, hogy az I. rendű terhelt nem kívánta felfedni a forrását, egyéb szervezettséget nem jelentett. Nem magát a bűnözést szervezték meg szükségszerűen, hanem csupán az együttes végrehajtás során az utazásukat. Ez pedig a IV. számú Büntető Elvi Döntésnek sem felel meg, mivel az azt rögzíti, hogy a bünszövetség akkor jön létre, ha a szervezett elkövetésben előzetesen megállapodnak az elkövetők. Jelen esetben nem ez történt, csupán azt szervezték meg, hogy közösen utazzanak a fővárosba kábítószerért.

[8] Az elsőfokú bíróság helyes álláspontjával szemben a másodfokon eljáró törvényszék a bünszövetség megállapíthatóságát megalapozottnak találta, erre azonban a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

[9] A védő indítványában előadta azt is, hogy a II. rendű terhelt fiatal, büntetlen előéletű, a cselekmény elkövetését beismerte, rendezett anyagi körülmények között él, munkahelyén megbecsülik, fizetéséből beteg hozzátartozóját segíti, és minderre figyelemmel – a cselekmény tárgyi súlyát is figyelembe véve – a büntetési célok a szabadságvesztés feltételes (helyesen felfüggesztett) szabadságvesztésként történő alkalmazásával is elérhetők.

[10] Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a Kaposvári Törvényszék ítéletét változtassa meg, a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. 176. § (1) bekezdésében meghatározott, társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének minősítse, és a II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztésre, a közügyektől eltiltásra, valamint a vagyoneklkobzásra vonatkozó rendelkezéseket mellőzze.

[11] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.866/2021/2. számú átiratában a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak ítélte.

[12] Jelen ügyben az irányadó tényállás szerint az I. rendű és a II. rendű terheltek megállapodtak abban, hogy a továbbiakban az I. rendű terhelt fővárosi kapcsolatától szerzik be a kábítószer, amelyet a II. rendű terhelt a lakóhelyén kívánt értékesíteni. A tényállás alapján nem kétséges, hogy az I. rendű és a II. rendű terheltek között hosszabb időre szerveződő kapcsolat állt fenn. Megállapodásuk a továbbiakban történő kábítószer-beszerzésre irányult, és a terheltek két alkalommal a fővárosba is utaztak kábítószer vásárlása céljából. A terheltek cselekménye megfelel a IV. számú Büntető Elvi Döntés 4. pontjának, mely szerint a megállapodásra általában olyan cselekményeknél lehet következtetni, ahol az elkövetők ismétlődően, az azonos vagy a hasonló alkalmat keresték, vagy használták fel a bűncselekmények megvalósításához. Amikor tehát az elkövetők ráutaló magatartásából egyértelműen felismerhető a bűnözésre irányuló következetesség, tervszerűség és akarategyezés, akkor valósul meg a hallgatólagos megállapodás.

[13] A másodfokú bíróság ezért helytálló indokolás mentén helyesen következtetett arra, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt közti megállapodás a hosszabb időtartamon keresztülli, rövid időközökben történő és lényeges elemeiben azonos körülmények között ismétlődő adásvételek révén magának a bűnözésnek a megszervezésére vonatkozott.

[14] Ez a kapcsolat a II. rendű terhelt számára a kábítószer folyamatos és stabil értékesítését tette lehetővé, így nem alapos az indítvány azon érvelése, amely szerint a terheltek kapcsolata nem haladta meg a bűncselekmény elkövetéséhez mindenképpen szükséges szervezettséget (BH 2018.244.).

[15] A felülvizsgálati indítványban támadott büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti (BH 2005.337.III.). A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.). A szabadságvesztés büntetés törvénysértő és eltúlzott mértékére való hivatkozás felülvizsgálati eljárást nem alapoz meg.

[16] Utalt az átirat arra is, hogy a kábítószer-kereskedelem büntettének a védő által megállapítani indítványozott alapesete is 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, így a terhelttel szemben kiszabott 3 év szabadságvesztés büntetés még az eltérő minősítés mellett is törvényes.

[17] Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen a Kaposvári Járásbíróság 7.B.67/2020/56. számú és a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.280/2020/5. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában tartsa fenn.

[18] **III.** A jog erős, vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen I. rendű és II. rendű terhelt védője által bejelentett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[19] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. § a)-d) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a vádról rendelkező, jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapulvételével vehető igénybe. A törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással e rendkívüli jogorvoslatnak helye van. A felülvizsgálatot megalapozó büntető anyagi jogsértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése határozza meg.

[20] Az I. rendű terhelt a bizonyítási eljárás és az indokolás hiányosságait, míg a II. rendű terhelt védője a II. rendű terhelt terhére megállapított társtettesként bünszövetségben elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetnének minősítését [Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulat és (2) bekezdés a) pont] sérelmezte. Utóbbi érvelése szerint a bünszövetségben történő elkövetés megállapítása törvénysértő, a bűncselekmény helyes minősítése a Btk. 176. § (1) bekezdése szerinti társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette.

[21] 1. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont 1. fordulat ba) alpont].

[22] A bünszövetség, mint minősítő körülmény jogszabálysértő megállapítása – amennyiben a téves minősítésre hivatkozás helytállónak bizonyul – alapot adhat a büntetés felülvizsgálatára akkor is, ha a téves minősítés alapján kiszabott büntetés egyébként a helyes minősítéshez tartozó törvényi büntetési tételkereten belül marad (BH 2011.97.). A büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 284. § (1) bekezdés b) pontja felülvizsgálati okként határozta meg, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy más anyagi jogszabálysértés miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak a terhelttel szemben. A régi Be. 284. § (2) bekezdésében ezzel összefüggésben rögzítette, hogy az (1) bekezdés b) pontja esetén sincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki. Ezzel szemben a 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (Be.) 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjához nem tartozik a „törvénysértő büntetés” fogalmi meghatározása, ezzel pedig megszűnt e fogalom tartalmának szűkítő jogszabályi definíciója. Nincs tehát olyan tételes jogi előírás, amely szerint felülvizsgálati oknak csupán az olyan – minősítést érintő – anyagi jogszabálysértés tekinthető, amelynek korrekciója, megváltoztatása folytán a büntetést új büntetési tételkeretek között kell kiszabni.

[23] 2. A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[24] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[25] A Kúria előre bocsátja a következőket: a felülvizsgálati ügyekben folytatott gyakorlat a tényálláshoz kötöttség ténybeli terjedelmét a támadott ügydöntő határozat szoros értelmében vett tényállást megállapító részében megállapított tényeknél tágabbnak tekinti. E szerint a tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálendő: ezért a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely

részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (EBH 2013.B.2. indokolás, BH 2015.216.I., BH+ 2014.9.388.I., BH 2015.216.I., BH 2013.237., BH 2013.53., BH 2006.392.). Ennek megfelelően tehát a tényálláshoz tartoznak az indokolásban (az indokolás tényálláson kívüli részében) írt, de tartalmilag tényeket rögzítő részek is (BH 2015.216.I.). Továbbá a tényállás a másodfokú bíróság által tett kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (EBH 2011.2385.).

[26] Az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek (BH 2005.167.). A tudattartalom ténybeli megállapítása lehet a tényállás része, ezért a tudati tények a felülvizsgálati eljárásban nem vitathatóak (BH 2011.3.), másként fogalmazva: a tényállás részét képező tudati tények sérelmezése a tényállás tilalmazott támadása miatt a törvényben kizárt (Bfv.II.818/2014/6., Bfv.II.1256/2015/5., Bfv.II.1424/2015/9., Bfv.II.1643/2015/4. és Bfv.II.1358/2016/6., BH 2018.239.).

[27] A tényből tényre vont következtetés is tény, továbbá a jogkövetkeztetésnek is ténybeli alapon kell nyugodnia akkor is, ha a jogkövetkeztetés közvetlenül egy vagy több megállapított tényből került levonásra. Ebből pedig az következik, hogy amennyiben az irányadó tényállás egyidejűleg akár primer, akár secunder tényként és értelemszerűen jogkövetkeztetésként is tartalmazza az elkövető cselekvésével kapcsolatos tudati tényeket, akkor ezekre is érvényesül a támadhatatlanság szabálya.

[28] A tényállás részévé tett tudati tények vitathatósága azonban csak akkor eshet el, amennyiben a szűkebb értelemben vett tényállásba tartozó külső, a külvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a belső tények valóban következnek (Bfv.II.1256/2015/5.). A lényeg az, hogy a szűkebb értelemben vett történeti tények és a beépített tudati tény között kétségtelenül fennálló organikus (szerves) kapcsolódás legyen. Ha nem bomlik meg a történeti tények és a beépített tudati tény szerves kapcsolata, kifogás nem tehető.

[29] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet.

[30] A bűnszövetségről a Legfelsőbb Bíróság IV. számú Büntető Elvi Döntése adott iránymutatást, ami – egyező anyagi jogi szabályozás alapján – továbbra is helytálló. A bűnszövetség lényege a bűncselekmények – azaz egynél több bűncselekménynek – szervezett elkövetése, vagyis magának a bűnözésnek a megszervezése. Így ez a társzervezettséghez képest minőségileg eltérő és lényegesen nagyobb társadalomra veszélyességet tükröző formája. A bűnszövetséghez nem szükséges, hogy az elkövetők valamennyi cselekményre, azok részleteire kiterjedően előzetesen mindenben megállapodjanak, hanem e minősítő körülmény megállapíthatóságához elegendő a hallgatóságos, de félreérthetetlenül ismétlődő bűnözésre irányuló magatartás is (BH 2017.253.). A bűnszövetség létrejöttének előfeltétele, hogy a bűncselekmény alanya akár tettesként, akár részesként két vagy több személy legyen, az elkövetők megállapodása több bűncselekmény elkövetésére irányuljon, továbbá, hogy a megállapodás a cselekmények elkövetését időben megelőzze.

[31] Az elkövetőknek nem szükségképpen a legelső bűncselekmény (vagy rész-cselekmény) megkezdése előtt kell sort keríteni az előzetes megállapodásra, és azt az elkövetés során kialakuló egyértelműen felismerhető megállapodás is kimerítheti. Amennyiben valaki ahhoz, hogy rendszeresen bűncselekményeket követhessen el, ugyancsak rendszeresen számíthat más személy ehhez szükséges – ugyancsak bűncselekményt megvalósító – közreműködésére, és azt igénybe veszi; akkor megalapozott az a következtetés, hogy a végrehajtás során az újabb és újabb, egyes rész-cselekményeket már időben is megelőző megállapodás, megegyezés van.

[32] A bünszövetség a többszöri adásvétel által akkor is megvalósul, ha a visszatérően ismétlődő tényállásszerű magatartásokat – a több bűncselekményt – a kábítószer-kereskedelem különös részi tényállása törvényi egységbe foglalja (BH 2017.178.). A bünszövetség megállapítható akkor is, amikor az elkövetők két vagy több cselekmény megvalósítását határozzák el, és kezdik meg vagy fejezik be, de a cselekményeik törvényi egységet alkotnak. Bünszövetségben elkövetés megállapítása egy rendbeli természetes egységet képező bűncselekmény megállapítása esetén sem kizárt (BH 2018.244., BH 2015.215.).

[33] A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás I. rendű és II. rendű terhelt vonatkozásában az alábbi – a bünszervezet alapját is képező – ténymegállapításokat tartalmazza:

[34] I. rendű terhelt 2018. év tavaszától – pontosabban meg nem határozható időponttól – kezdődően rendszeres haszonszerzésre törekedve kereskedés céljából a nyomozás során fel nem derített személytől a fővárosban kábítószer szerzett be, majd azt lakóhelye területén több személynek értékesítette.

[35] II. rendű terhelt 2018. év végén és 2019. év elején elhatározta, hogy kannabisz kábítószer szerz be, és azt tovább értékesíti, azzal kereskedik, amely révén anyagi haszonra fog szert tenni.

[36] Ezen elhatározásának megfelelően pontosan meg nem állapítható időponttól kezdődően az eljárás során felderítetlenül maradt férfitől legalább négy esetben, esetenként 50 gramm, mindösszesen 200 gramm kannabisz kábítószer vásárolt város 1-ben, amelyért alkalmanként 100.000 forintot fizetett. A megvásárolt kábítószer a II. rendű terhelt város 1 területén rendszeres haszonszerzés céljából árusította, alkalmanként 5 grammos mennyiségben grammonként legalább 2.500 forintos áron értékesítette.

[37] I. rendű és II. rendű terheltek 2019. áprilisában ismerkedtek meg. Megismerkedésüket követően I. rendű terhelt több alkalommal vett át kábítószer a II. rendű terhelttől. A II. rendű terhelt legalább egy esetben, 5 gramm mennyiségben 1.500 forint/gramm áron adott el kábítószer az I. rendű terheltnak.

[38] Az I. rendű és II. rendű terheltek 2019. júniusában megállapodtak abban, hogy a II. rendű terhelt által értékesíteni kívánt kannabiszt a továbbiakban I. rendű terheltnak az eljárás során felderítetlenül maradt fővárosi kapcsolatától fogják beszerezni. Ezen megállapodásnak megfelelően a terheltek két alkalommal a fővárosba utaztak, mindkét alkalommal a tanú 1 által vezetett Volkswagen Passat típusú gépjárművel. Tanú 1-nek nem volt tudomása arról, hogy a terhelteket kábítószer-vásárlás céljából szállította a fővárosba.

[39] 2019. június 18. napján a II. rendű terhelt 400.000 forintot átadott az I. rendű terheltnak, hogy abból számára a felsőbb kapcsolatától kannabiszt vegyen. Ennek megfelelően az I. rendű terhelt a fővárosban egy gyorsétterem parkolójában elment a személygépkocsitól, majd a nyomozás során ismeretlenül maradt személytől a 400.000 forint fejében 500 gramm kannabiszt szerzett be, amelyet visszaérkezésekor a II. rendű terheltnak adott át.

[40] Majd 2019. június 25. napján az I. rendű és II. rendű terheltek tanú 1-el ismét a fővárosba utaztak azért, hogy a fentieknek megfelelően kannabiszt vásároljanak. Az általa város 1-ben értékesíteni kívánt kábítószer vásárlására a II. rendű terhelt 100.000 forintot szánt, azonban kábítószer vásárlásra nem került sor, mert a fővárosban a rendőrség elfogta őket.

[41] A II. rendű terhelt a fentiek szerint az I. rendű terhelttől beszerezett 500 gramm kannabiszt 1.300 forint/gramm áron értékesítette tovább különböző ismerőseinek, így tanú 1-nek, tanú 2-nek és tanú 3-nak, akikkel személyesen tartotta a kapcsolatot, míg a nyomozás

során ismeretlenül maradt személyeknek telefonos alkalmazáson keresztül értékesített kábítószer, amelyet előre egyeztetett helyszínen ismeretlen módon adott át nekik. Az I. rendű terheltet keresztül beszerezett 500 gramm kannabiszból a II. rendű terhelt az elfogásáig 459 grammot értékesített, a fennmaradó mennyiség a tartózkodási helyén a házkutatás alkalmával feltalálásra került.

[42] A nyomozó hatóság 2019. június 25. napján az I. rendű terhelt tartózkodási helyén nettó 16,97 gramm tömegű, zöld színű növényi ágvégződést, 2 darab tablettát, továbbá nettó 1,6 gramm tömegű fehér színű port, továbbá a kereskedés céljából tartott kábítószer mérésére szolgáló piros színű őrlőt és három elektromos mérleget; 2019. június 25. a II. rendű terhelt tartózkodási helyén nettó 40,63 gramm tömegű, zöld színű növényi ágvégződést, továbbá 5 darab különböző típusú tablettát foglalt le.

[43] A csekély mennyiséget meghaladó, pontosan meg nem állapítható mennyiségű, de a jelentős mennyiséget el nem érő kábítószer-kereskedés során az I. rendű terhelt legalább 5.000 forint értékben, míg a II. rendű terhelt legalább 1.104.200 forint összegben értékesített kábítószer.

[44] 3. Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy az ítéleti tényállás alapján az I. rendű és a II. rendű terhelt által elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette tekintetében törvényes a bünszövetségben elkövetés megállapítása.

[45] Az I. rendű és a II. rendű terhelt egymás kábítószerrel kapcsolatos tevékenységének jellegét és célját kölcsönösen ismerték, abban állapodtak meg, hogy az I. rendű terhelt „forrásából” szerzik be a kábítószer, vagyis I. rendű terhelt adja át az általa megszerzett kábítószer a II. rendű terheltnek – tudva arról –, hogy azt a II. rendű terhelt tovább értékesíti. Nem pusztán együtt utaztak a fővárosba, hanem azzal a céllal indultak el, hogy kábítószer szerezzenek be oly módon, hogy a II. rendű terhelt által átadott pénzen az I. rendű terhelt kábítószer vásároljon, majd azt átadja a II. rendű terheltnek, aki azt város 1-ben értékesíteni tudja. A megállapodás eredményeként a II. rendű terhelt viszonylag rövid idő alatt el tudta adni az általa vásárolt kannabisz nagyobb részét, ugyanis a korábbi 2.500-3.000 forint/gramm ár helyett 1.300 forint/gramm áron tudta továbbadni az I. rendű terhelt segítségével általa megvett kábítószer. A megállapodáshoz szükséges anyagi erőforrást a II. rendű terhelt biztosította, magát a beszerzést az I. rendű terhelt végezte. A terheltek fővárosba utazását a beszerzési forrás tette szükségessé. A megállapodás nyilvánvalóan nem egyetlen alkalomra szólt, hiszen legalább két alkalommal utaztak el együtt kábítószer vásárolni. Az a körülmény, hogy az első és második alkalom egymáshoz időben közel esik a bünszövetség megállapíthatósága szempontjából közömbös, tevékenységüknek ugyanis az elfogásuk vetett véget. Ekként nincs ténybeli alap annak feltételezésére, hogy a bünszövetség működése időben limitált lett volna. Ellenkezőleg; e tényekből az a következtetés vonható le, hogy a terheltek szándéka tartós működésre irányult, megállapodásuk szervezett bűnelkövetésre, vagyis magára a bűnözésre, illetve több bűncselekmény elkövetésére irányult. Mindez a szervezettség a bünszövetség szintjét eléri.

[46] A bünszövetségben elkövetés megállapítása egy rendbeli természetes egységet képező bűncselekmény megállapítása esetén sem kizárt. Ilyen bűncselekmény a Btk. 176. § (1) bekezdése szerinti kábítószer-kereskedelem büntette, amelynél az azonos tényállás alapesetét külön-külön is kimerítő cselekmények az 1/2007. BJE határozat I. pontját figyelembe véve természetes egységet képeznek (BH 2018.244.).

[47] Az 1/2007. BJE határozat értelmében a kereskedéssel szükségszerűen együtt járó átadás több résztvétekenységből tevődhet össze. A kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések haszonszerzésre irányulnak, és magukban foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladókhoz vagy a fogyasztókhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése,

készletezése is, amely magatartás befejezett, önálló cselekmény. A kábítószernek kereskedés céljára történő megszerzése (tartása) önmagában akkor is kereskedés körébe tartozik, ha többletmagatartás nem kapcsolódik hozzá (BH 2020.350., BH 2017.144.). A bűncselekmény minősítését a részcselekményekkel érintett kábítószer-mennyiségek a tiszta hatóanyag-tartalmának össz mennyisége határozza meg. Továbbá a természetes egységbe tartozó bűncselekmény minősítése a legsúlyosabban minősülő részcselekményhez igazodik, így a bünszövetség, mint minősítő körülmény az egész cselekményre irányadó. Mindezek alapján a másodfokú bíróságnak a bünszövetség, mint minősítő körülmény meglétére vont következtetése megalapozott és törvényes.

[48] Mindezek alapján a vádról rendelkező, jogerős ítéletben a II. rendű terhelt vonatkozásában a bűncselekmény minősítése törvényes, a kiszabott büntetés a törvényes minősítés alapján irányadó büntetési tétel kereten belüli, így ugyancsak törvényes.

[49] 4. A kiszabott büntetés önmagában nem támadható. Erre nézve az ítélkezési gyakorlat következetes. Ha a felülvizsgálattal érintett cselekmények vonatkozásában anyagi jogszabálysértés nincs, a büntetés önálló vizsgálatára a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja nem nyújt törvényes lehetőséget.

[50] A kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és esik felülvizsgálat alá, ha az – a minősítésen túl – a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264.II.). Ilyen törvénysértésre azonban az I. rendű terhelt, valamint a II. rendű terhelt védője sem hivatkozott, és ilyet a Kúria sem észlelt.

[51] A teljesség érdekében a Kúria utal arra, hogy a Btk. 176. § (1) bekezdésében foglalt cselekmény büntetési tétele két évtől nyolc évig, míg a (2) bekezdés a) pontja alapján a bünszövetségben történő elkövetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mindezek alapján a kiszabott szabadságvesztés a bünszövetség mellőzése esetén is az irányadó büntetési tételkereten belüli lenne, és így a joghátrány megváltoztatására – a jogerős ítéletben írt bűnösségi körülmények és a bűncselekmény jellegére tekintettel – ebben az esetben sem nyílna törvényes lehetőség az I. rendű és II. rendű terhelt vonatkozásában.

[52] 5. Az I. rendű terhelt által sérelmezett eljárási kifogással kapcsolatban a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában és a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt szabályok szerint az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással felülvizsgálatnak csak akkor van helye, ha az elsőfokú ítélet indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes. Ilyet azonban az indítvány előterjesztője sem állított.

[53] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján – figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára – abszolút eljárási szabálysértés és így felülvizsgálati ok, ha az elsőfokú ítélet indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[54] Az indítvány előterjesztője ezen okra oly módon hivatkozott, hogy – álláspontja szerint – a másodfokú bíróság nem adta kellő indokát az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés súlyosításának. Az a körülmény, hogy az I. rendű terhelt nem értett egyet a másodfokú bíróság bűnösségi körülményeket mérlegelő tevékenységével {másodfokú ítélet 6. oldal [27] pont}, még nem jelenti az abszolút eljárási szabálysértés megvalósulását.

[55] 6. Az I. rendű terheltnek a fellebbezés tanácsulésen való elbírálását sérelmező indítványával kapcsolatban a Kúria a következőkre mutat rá.

[56] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében megjelölt eljárási szabálysértéssel hozza meg. Ez utóbbi törvényhely d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében

kötelező. A Be. 425. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók, ekként feltétlen eljárási szabálysértés az is, ha a bíróság a nyilvános ülést tartja meg a törvény szerint kötelezően résztvevő személy távollétében.

[57] A Be. 599. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani. Az ügy másodfokon történő elbírálásának fő formája a nyilvános ülés, ahhoz képest a törvény kivételként határozza meg a tanácsülésen elintézhetőség és a tárgyalás tartási kötelezettség esetköreit; ezeket kivéve a fellebbezést a másodfokú bíróságnak nyilvános ülésen kell elbírálnia. A jogosult arra irányuló, határidőben előterjesztett kérelme az ügy tanácsülésen való elbírálását kizárja.

[58] A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény – 2021. március 24-én hatályos – 211. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elintézésére a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést kell tartania, azonban az elbíráláshoz szükséges adatok a fellebbezéssel érintettek írásbeli nyilatkozata alapján beszerezhetők, az ehhez szükséges intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg.

[59] A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben meghatározott esetben, ha a beszerzett adatok alapján tárgyalás tartása nem szükséges, vagy ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ügy tanácsülésen való elbírálásának nincs akadálya és a vádlott, védő, ügyész vagy a fellebbező a nyilvános ülés kitűzését nem indítványozza, a másodfokú bíróság a fellebbezésről tanácsülésen dönt. A (4) bekezdés szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága esetén a Be. 599. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételek mellett tanácsülésen is megállapíthatja a hiánytalan, illetve helyes tényállást. A Kaposvári Törvényszék ezen utóbbi jogszabályi rendelkezés alapján járt el {másodfokú ítélet 7. oldal [37] pont}.

[60] A másodfokú bíróság a fellebbezések elbírálására 2021. január 8-án tanácsülést tűzött ki. Az erről szóló értesítést, valamint a Somogy Megyei Főügyészség Bf.542/2020/10. számú átiratát – melyben tanácsülés tartását indítványozta – az I. rendű és II. rendű terhelt, valamint védőik részére is kézbesítették. Az értesítést az I. rendű terhelt 2021. január 19-én vette át, védője részére 2021. január 12-én került kézbesítésre. Nyilvános ülés kitűzését az arra jogosultak nem kérték, az I. rendű terhelt védője a főügyészi átiratra adott észrevételében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Mindezekre tekintettel a Kaposvári Törvényszék a jogszabályokat betartva járt el, amikor az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezéseket tanácsülésen bírálta el.

[61] 7. A Kúria a hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[62] IV. A kifejtettek értelmében a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálván – a támadott jogerős, vádról rendelkező ítéletet az I. rendű terhelt és II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[63] A Kúria végzésével szemben a fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.

[64] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 656. § (4) bekezdése értelmében az ugyanazon jogosult

által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2022. május 30.

Dr. Sebe Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró